

Základní škola a mateřská škola Albrechtice nad Orlicí

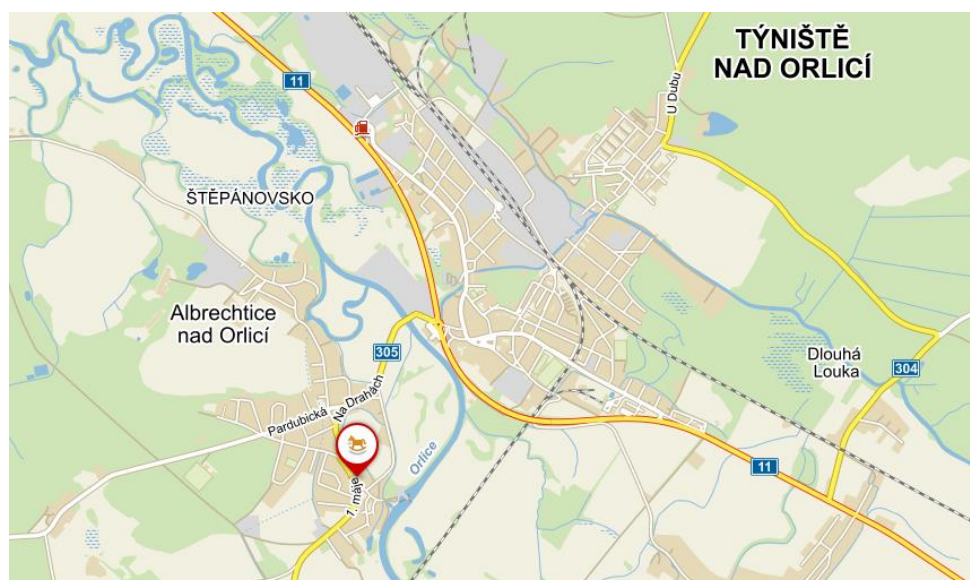

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM pro předškolní vzdělávání

„Objevujeme svět“

.....
Mgr. Simona Baláčková
ředitelka školy

Škola:	Základní škola a mateřská škola Albrechtice nad Orlicí				
Vypracovala:	Iva Pecháčková a kolektiv				
Datum:	29. 8. 2017		Platnost:	Od 1. 9. 2017	
Číslo změny:	Datum změny:	Strana:	Účinnost od:	Změnu provedl:	Poznámka:
1	4. 4.2018	13	1. 1.2018	Iva Pecháčková	
2	3. 1.2019	4	1. 1.2019	Iva Pecháčková	

Obsah

1	Identifikační údaje o mateřské škole.....	4
2	Obecná charakteristika školy	5
3	Podmínky vzdělávání.....	5
	Věcné podmínky	5
	Životospráva.....	6
	Psychosociální podmínky.....	7
	Adaptační program.....	8
	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	8
	Podmínky vzdělávání nadaných dětí.....	10
	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	11
	Organizace.....	12
	Řízení mateřské školy	13
	Personální a pedagogické zajištění.....	14
	Spoluúčast zákonných zástupců	14
4	Organizace vzdělávání	15
5	Charakteristika vzdělávacího programu.....	16
	Zaměření školy.....	16
	Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu.....	17
	Metody a formy vzdělávání.....	18
	Popis zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	18
	Popis zajištění průběhu vzdělávání nadaných dětí	19
	Popis zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	20
6	Vzdělávací obsah	21
	Rámcové cíle	21
	Klíčové kompetence	22
	Vzdělávací oblasti	24
	Dítě a jeho tělo	24
	Dítě a jeho psychika	25
	Dítě a ten druhý	25
	Dítě a společnost	25
	Dítě a svět.....	25
7	Přehled integrovaných bloků a témat s podtématy	25
	Chronologický seznam integrovaných bloků a témat	26
	Harmonogram akcí.....	50
8	Evaluační systém v mateřské škole.....	52
	Evaluační kritéria	52
	Evaluační techniky	53
	Časový plán a odpovědnost pedagogů	53
	Vnější evaluace	54

1 Identifikační údaje o mateřské škole

Název dokumentu: **Objevujeme svět** - školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Předkladatel:

Základní škola a mateřská škola Albrechtice nad Orlicí
RED – IZO 650 031 253
IČO - 750 17 105
Adresa školy: 1. Máje 48, 517 22 Albrechtice nad Orlicí
Ředitelka ZŠ a MŠ: Mgr. Simona Baláčková
Vedoucí učitelka MŠ: Iva Pecháčková
Email: reditelka@zsmsalbrechtice.cz
ms@zsmsalbrechtice.cz
Telefon: ZŠ 494 371 694
MŠ 494 371 238
Webové stránky: www.zsmsalbrechtice.cz

Zřizovatel:

Název zřizovatele: Obec Albrechtice nad Orlicí
Adresa: Na Výsluní 275, 517 22 Albrechtice nad Orlicí
Email: albrechtice@nadorlici.cz
Telefon: 494 371 425

Platnost dokumentu od: tento dokument nahrazuje dosud platný ŠVP pro předškolní vzdělávání (platný od 1. 9. 2012), platnost tohoto dokumentu je od 1. 9. 2017.

Tento program vznikl na podkladě úpravy Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání na základě ustanovení zákona č. 82/2015 Sb. a zákona č. 178/2016 Sb., kterým se mění zákon 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů s účinností od 1. 9. 2016 a s úpravou RVP PV na základě ustanovení zákona č. 178/2016 Sb., kterým se mění zákon 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů s účinností od 1. 9. 2017.

Číslo jednací: **63/2017**

Zpracovatel programu: vedoucí učitelka mateřské školy Iva Pecháčková a kolektiv

2 Obecná charakteristika školy

Mateřská škola je součástí příspěvkové organizace Základní škola a mateřská škola Albrechtice nad Orlicí. Mateřská škola má v obci dlouholetou tradici. Do roku 1998 sídlila ve velké rodinné vile uprostřed vesnice. Ta však byla navracena původním majitelům a mateřská škola se přestěhovala do nově zrekonstruovaných prostor v budově školní jídelny a školní družiny – druhá budova v areálu ZŠ.

V srpnu 2005 byla zrekonstruována jedna třída v budově ZŠ a nyní slouží jako další třída MŠ. MŠ je jedinou MŠ v obci a zájem o umístění v ní mají jak děti z Albrechtic nad Orlicí, tak děti z okolních vesnic – Nové Vsi a Štěpánovska, ale i města Týniště nad Orlicí.

Současná mateřská škola je dvoutřídní – obě třídy s celodenním provozem. Kapacita školy je 38 dětí. Prostory MŠ jsou vhodně upraveny pro pobyt dětí smíšeného věku. Obědy připravuje školní jídelna ZŠ Týniště nad Orlicí. Přípravu svačin a jejich výdej i s obědy zajišťuje školní výdejna při ZŠ Albrechtice nad Orlicí. V mateřské škole pracují 4 učitelé a 4 provozní zaměstnanci.

Vnitřní i venkovní prostory zaznamenaly v posledních letech řadu úprav. V roce 2009 byla rekonstruována šatna MŠ a školní zahrada, která nabízí možnost využít hřiště, pravidelně udržované zatravněné plochy, zahradní prolézačky, domečky ze dřeva a pískoviště. V blízkosti MŠ se nachází park, dostupný je i smíšený les.

Filosofií naší školy je rozvíjet samostatné a zdravě sebevědomé děti cestou přirozené výchovy, položit základy celoživotního vzdělávání všem dětem podle jejich možností, zájmů a potřeb, rozvíjet péči o děti se specifickými vzdělávacími potřebami. Od roku 2017 pracujeme podle nového školního vzdělávacího programu „Objevujeme svět“, sestaveného podle platného Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Nabízíme kvalitní standardní péči, ale i akce navíc, plavecký výcvik pro předškoláky, Den dětí, vánoční besídka, oslava Dne matek, školní výlety, Dýňové slavnosti, Martinské slavnosti, divadelní představení, společné akce ZŠ a MŠ, rozloučení se školáky, výchovně – vzdělávací pořady, návštěvy v knihovně, v hasičské zbrojnici aj. Děti mohou využívat i nabídky kroužků z DDM Sluníčko, MC Ratolest, TJ Sokol Týniště nad Orlicí a ZUŠ Týniště nad Orlicí, kroužek malých hasičů v Albrechticích nad Orlicí, se kterými úzce spolupracujeme.

3 Podmínky vzdělávání

Věcné podmínky

- Prostředí školy je variabilní. Uspořádání a charakter interiéru podporuje aktivní život dětí, pozitivně rozvíjí všechny oblasti jeho osobnosti (biologické, interpersonální, psychologické, sociálně kulturní i pohybové).
- Prostory mateřské školy umožňují pedagogům nejrůznější skupinové i individuální činnosti dětí. Tvořivá činnost, manipulace s různým materiálem, rozvoj pracovních dovedností, práce s knihou, poslech písniček i pohádek či improvizace s loutkami, to vše lze realizovat díky vybavení, které mají děti k dispozici. Jsou stanovena pravidla využívání.
- Obě třídy jsou vybaveny novým nábytkem. Ten je umístěn tak, aby hračky a pomůcky byly dostupné všem dětem. Ve třídě Beruška jsou skříňky dostatečně zabezpečeny

s ohledem na vzdělávání dvouletých dětí. Jsou zde vytvořeny hrací koutky pro rozličné činnosti dětí, umožňující soukromí i kolektivní hru. Je zde koutek živé a neživé přírody, hudební a čtenářský koutek, pro tvořivost dětí je vytvořen výtvarný a pracovní koutek s dostatečným množstvím materiálu, který je pro děti volně přístupný.

- Členitost třídy a hrací koutky umožňují dětem výběr činnosti podle jejich momentálních potřeb, ať už se jedná o relaxaci, či naopak spontánní aktivity s vrstevníky.
- Pro hudební výchovu je využíváno piano, elektrické varhany a kytara, děti mají k dispozici různé druhy rytmických nástrojů.
- Ve třídách jsou police s Montessori aktivitami, (praktický život, smyslová výchova) které jsou pravidelně obměňovány.
- Ve třídě Motýlek jsou koutky podporující matematickou a čtenářskou gramotnost, koutek živé a neživé přírody, koutek o Zemi, světadílech, ČR a o vesmíru.
- Vybavení učebny na TV umožňuje rozmanitost cvičení a pohybových aktivit, součástí vybavení je žebřík, lavičky, ribstole, soubor náradí na prolézání, trampolína, set tunelů, rehabilitační dráha, sada pomůcek na rehabilitační cvičení. TV náradí a hygienické zařízení odpovídají antropometrickým požadavkům a jsou zdravotně nezávadné. Každoročně probíhá jejich kontrola.
- Obě třídy a šatny mají bohatou výzdobu, na které se podílejí hlavně děti, výtvarné práce jsou tematicky zaměřené, přístupné dětem i jejich zákonným zástupcům.
- Odpočinek dětí probíhá v ložnicích, ve kterých se každý den připravují lehátka pro odpočinek a spánek dětí.
- Pomůcky i materiál jsou dostatečné pro naplňování cílů ŠVP, jsou pravidelně doplňovány.

Návrhy na úpravu podmínek:

Ve spolupráci s ředitelkou školy a hlavně s OÚ Albrechtice nad Orlicí chceme zaměřit na zlepšení prostředí školní zahrady - zajistit více herních prvků pro menší děti, lépe upravit celkové rozložení hracích ploch, vymezit část prostoru pouze pro děti z mateřské školy. Chceme zlepšit informační gramotnost dětí zakoupením interaktivního koberce, tabletů a zajistit pomůcky na podporu finanční gramotnosti, zlepšit vybavenost místností mateřské školy a zlepšit a zkvalitnit zázemí pro pedagogické a provozní pracovníky – v horizontu dvou až pěti let.

Životospráva

- Dětem je poskytována 3x denně plnohodnotná a vyvážená strava, je dbáno na pestrost stravy a dodržování zdravé technologie.
- Dopolední a odpolední svačina je připravována ve školní výdejně budovy MŠ, obědy jsou denně dováženy ze školní jídelny v Týništi nad Orlicí.
- V prostorách MŠ je vždy vyvěšen aktuální jídelní lístek obědů i svačin na daný týden.
- Děti mají k dispozici po celý den dostatek tekutin, pitný režim je dodržován i při pobytu venku. (v každé třídě jsou dle potřeby doplňovány nápoje)
- Velký důraz je kladen i na dostatek zeleniny a ovoce ve stravě.
- Je respektována individuální potřeba jídla, je poskytován dostatek času ke stravování.
- Mezi jednotlivými jídlý je dodržováno vhodné časové rozmezí.
- Je nepřípustné násilně nutit děti do jídla.
- Ke správné životosprávě náleží i klidné, estetické prostředí.
- Ve spolupráci s rodinou upevňujeme zdravé vyživovací a stravovací návyky dětí

(dostatečná konzumace mléka a mléčných výrobků, ovoce, zeleniny a luštěnin).

- Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku.
- V denním programu je respektována individuální potřeba dětí v oblasti aktivity, spánku a odpočinku (starší děti mohou místo odpočinku na lůžku trávit tento čas jiným vhodným způsobem při klidové činnosti). Děti do spánku nenutíte.
- Je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který je v případě potřeby flexibilní (aby mohli zákonní zástupci přivádět a odvádět svoje děti tak, jak potřebují), reaguje na aktuální situace, návštěva logopeda, lékaře, rodinné důvody a jiné.

Návrhy na úpravu podmínek:

Ve spolupráci s pracovníky školního stravování se zaměříme na zařazení více zdravých potravin do jídelníčku, poskytneme rozmanitější nabídku předkládaných svačín a přesnídávek, dáme možnost většího výběru a zařadíme nabídku ovoce a zeleniny během celého dopoledne. Budeme dbát na větší samoobslužnost a samostatnost dětí – v horizontu půl až jednoho roku.

Psychosociální podmínky

Spočívají v dodržování následujících zásad:

- Je vytvořeno prostředí plné úcty a tolerance v klidné a radostné atmosféře,
- Je přístupováno k jednotlivci jako k osobnosti a individualitě jako k jedinečné osobnosti, která má právo být sama sebou,
- nehledáme v negativním chování dětí jen zlou vůli, hledáme příčiny, snažíme se porozumět dítěti,
- pozitivním jednáním vedeme ke zdravému sociálnímu rozvoji dětí,
- aktivně nasloucháme,
- otevřeně oboustranně komunikujeme,
- respektujeme názory druhých,
- realizujeme zajímavé nápady po předcházející konzultaci,
- vzájemně si předáváme zkušenosti,
- vedeme děti tak, aby starší pomáhaly mladším,
- využíváme hravé formy vzdělávání – dramatické, didaktické, námětové hry, situační učení, metodu přímých zážitků a dětské zvědavosti,
- **vytváříme pravidla soužití na základě vzniklých situací a dbáme o jejich dodržování:**
 - je respektován volný výběr hraček a pomůcek,
 - po skončení činnosti uklidíme (ne výsledky „práce“- stavby, domečky, apod.),
 - učíme se ukládat srovnané věci a hračky na určené místo,
 - neničíme výtvary kamarádů, dokončujeme započatou práci,
 - učíme se vzájemnému naslouchání,
 - nekřičíme na sebe, neubližujeme si,
 - vzájemně si pomáháme, půjčujeme si hračky, umíme se rozdělit,
 - při konfliktu se učíme dohodnout se, nebereme si vzájemně věci,
 - domlouváme se na střídání při hře a různých činnostech,
 - dodržujeme čistotu prostředí i osobní hygieny,
 - nezapomínáme poprosit a poděkovat, pozdravit a rozloučit se

Návrhy na úpravu podmínek:

Ve spolupráci se všemi zaměstnanci školy, rodiči a dětmi chceme zlepšovat pravidla soužití nás všech – průběžně.

Adaptační program

Upravuje základní informace o faktorech, které adaptaci ovlivňují, dále o rizikových situacích, jež mohou nastat, a o tom, jak se na adaptaci podílejí zákonní zástupci.

Adaptace a MŠ

- informace zákonným zástupcům, jakým způsobem probíhá v prvních dnech organizace dne,
- informace o možnostech konzultace s učitelkami,
- přehled o tom, kde zákonní zástupci nalézají užitečné informace (odpovídající literatura, internetové stránky),
- je připraven den otevřených dveří při zápisu dětí do MŠ – prohlídka prostor, seznámení s režimem dne, učitelkami a nabídkou vzdělávacích aktivit.
- jsou zřízeny internetové stránky školy, které obsahují fotografie z akcí MŠ, aktuality.

Minimalizace adaptačních problémů

- doporučení, jakým způsobem je vhodné ze strany zákonných zástupců přistupovat,
- doporučení, jak dítě na adaptaci připravit,
- informace, jakým způsobem přistupují k adaptaci učitelky,
- informace o projevech chování, jež by si měli zákonní zástupci všimnout,
- základní přehled o tom, co by mělo dítě umět při nástupu do MŠ.

Adaptace a dítě

- při zahájení docházky probíhají kratší návštěvy dětí v MŠ,
- při obtížné adaptaci umožňujeme pobyt se zákonnými zástupci,
- před nástupem do MŠ se setkáváme při pobytu venku,
- společně se účastní akcí pořádaných ZŠ a MŠ (besídka, Den dětí, ...),
- probíhají individuální rozhovory se zákonnými zástupci o adaptaci jejich dítěte.
- respektujeme vyplněný dotazník s informacemi o dítěti.

Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Snahou mateřské školy je vytvoření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého dítěte, k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti.

Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami zahrnujeme do svých vzdělávacích strategií podpůrná opatření. Podpůrná opatření prvního stupně stanovuje MŠ. Od druhého stupně podpory jsou podpůrná opatření stanovována ŠPZ (školní poradenská zařízení) po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte.

Podle ŠVP se uskutečňuje vzdělávání všech dětí dané mateřské školy. Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování PLPP (plán pedagogické podpory) a pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu IVP (individuální vzdělávací plán). PLPP zpracovává učitelka MŠ samostatně metodickým vedením ředitelky nebo vedoucí učitelky. IVP zpracovává mateřská škola na základě doporučení ŠPZ. Naší snahou je uplatňování vysoce profesionálních postojů učitelů i ostatních zaměstnanců, kteří se na péči o dítě a jeho vzdělávání podílejí. Rozvoj osobnosti dítěte s přiznanými podpůrnými opatřeními závisí na citlivosti a přiměřenosti působení okolí mnohem více, než je tomu u dítěte, které není ve svých možnostech primárně

omezeno. Proto vytváříme podmínky pro jejich pozitivní přijetí. K tomu je nutné, mimo jiné, navázat úzkou spoluprací se zákonnými zástupci všech dětí, citlivě s nimi komunikovat a předávat potřebné informace. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracuje učitel s dalšími odborníky, využívá služby školských poradenských zařízení.

Pravidla pro zapojení dalších subjektů do systému vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami mateřská škola spolupracuje s řadou institucí - PPP Rychnov nad Kněžnou, SPC v Hradci Králové, při výskytu logopedických vad škola spolupracuje s logopedkou v Týništi nad Orlicí a logopedkou v Kostelci nad Orlicí, s odbornými i dětskými lékaři.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami

Diagnostiku těchto dětí provádí učitelka mateřské školy, pedagogicko-psychologická poradna nebo speciálně pedagogické centrum. Takto vytypované děti se na naší škole vzdělávají formou individuální integrace v běžné třídě. Vzdělávání integrovaného dítěte se uskutečňuje podle individuálního vzdělávacího plánu, který povoluje ředitel na základě žádosti zákonného zástupce dítěte a písemného doporučení školského poradenského zařízení.

PLPP sestavuje učitelka MŠ ve spolupráci s vedoucí učitelkou, případně výchovným poradcem. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory, vzájemné konzultace učitelů, s cílem stanovení např. metod práce s dítětem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Učitelka za pomoci výchovného poradce, vedoucí učitelky a ředitelky stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky se zákonnými zástupci, učiteli, vedením školy i dítětem samotným. PLPP je vyhodnocován vždy 1x za čtvrtletí po jeho vytvoření, je dle vyhodnocení stanoven další postup - úprava PLLP, doporučení k návštěvě školského poradenského zařízení.

V případě přiznaných podpůrných opatření na základě doporučení školského poradenského zařízení je rozpracován IVP. IVP zpracovává učitel MŠ ve spolupráci s vedoucí učitelkou, případně s ředitelkou ZŠ. IVP může být během roku upravován podle potřeb dítěte. Při tvorbě IVP je využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště a metodické podpory na Metodickém portále RVP.CZ.

Podmínky pro vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními:

- uplatňování principu diferenciacce a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání,
- realizace všech stanovených podpůrných opatření při vzdělávání dětí,
- osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení,
- spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství,
- snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy,
- přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření.

Návrhy na úpravu podmínek:

Ve výhledu se chceme více zaměřit na zkvalitnění výchovně vzdělávací péči o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními, dalším vzděláváním pedagogických pracovníků, lepší

spoluprací s Školskými poradenskými zařízeními a nákupem vhodných pomůcek a hraček ve spolupráci s odborníky. Případné využití sdíleného asistenta pedagoga. Chceme úzce spolupracovat se zákonnými zástupci dětí a se základní školou – v horizontu jednoho až dvou let.

Podmínky vzdělávání nadaných dětí

Mateřská škola vytváří ve školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání dětí nadaných.

Dítě, které vykazuje známky nadání, je dále podporováno a stimulováno.

Nabídka činností je volena tak, aby byl stimulován rozvoj potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Mateřská škola zajišťuje realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí.

Návrhy na úpravu podmínek:

Chceme více zaměřit na podporování a motivování dětí nadaných, zkvalitnění výchovně vzdělávací práce, další vzdělávání pedagogických pracovníků v této oblasti, lepší spolupráci se Školskými poradenskými zařízeními a nákupem vhodných pomůcek. Chceme úzce spolupracovat se zákonnými zástupci dětí a se základní školou – v horizontu jednoho až dvou let.

Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Předškolní období je zásadní pro utváření celoživotních návyků, respektování pravidel a norem. Ve věku dvou let je dítě zpravidla připraveno tyto aspekty rozeznávat a přijímat. V naší mateřské škole se vzdělávají děti mladší tří let, jsou zajištěny podmínky, které reagují na vývojová specifika, individuální potřeby, zájmy a možnosti těchto dětí. Dítě ve věku od dvou do tří let má některé potřeby jiné nebo intenzivnější než děti starší. Potřebuje stálý pravidelný denní režim, dostatek emoční podpory, zajištění pocitu bezpečí, přiměřeně podnětné prostředí a činnosti, více individuální péče, srozumitelná pravidla.

- Mateřská škola je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti.
- Ve třídě Beruška s věkově homogenním uspořádáním pro dvouleté děti je použito více zavřených, dostatečně zabezpečených skříněk k ukládání hraček a pomůcek. Tím je zajištěna bezpečnost dětí a předkládání přiměřeného množství podnětů pro tyto děti.
- Prostor je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku.
- Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte.
- Šatna je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení a v chodbě je umístěna skříň na hygienické potřeby.
- Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek).
- Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami – adaptační program.

- Dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty.
- Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí.
- Učitel uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě přijímá pozitivně.
- V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou, se zákonnými zástupci.
- Péče o děti od dvou do tří let je organizačně a provozně zajištěna v souladu s platnými právními předpisy.

Návrhy na úpravu podmínek:

Do budoucna se chceme více zaměřit na zkvalitnění výchovně vzdělávací péče o děti mladších tří let, více přizpůsobovat náš adaptační program individuálním potřebám těchto dětí, dalším vzděláváním pedagogických pracovníků zaměřených na tuto oblast, nákupem vhodných hraček a většího zaměření se na individuální práci s dětmi. Případné využití chůvy a úzká spolupráce se zákonnými zástupci dětí – v horizontu jednoho až dvou let.

Organizace

Základní atributy

Počet tříd: 2 – obě s celodenním provozem

Skladba tříd: heterogenní skupiny dětí – Beruška (2 – 4leté), Motýlek (5 – 7leté)

Kapacita MŠ: 38 dětí

Vzdělávání je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne objeví, vyváženým poměrem spontánních a řízených aktivit. Specifickou formu představuje didakticky zacílená činnost, ve které učitel s dítětem naplňuje konkrétní vzdělávací cíle formou záměrného i spontánního učení. Toto učení je založeno na aktivní účasti dítěte s preferencí smyslového vnímání, prožitku i interaktivního učení.

Průběh vlastní činnosti je podle situace jak skupinový, tak i individuální, a to především formou hry a tvořivé činnosti, a prožitkového učení.

Řízené a spontánní činnosti probíhají každodenně, jsou vyvážené s respektováním adaptačního období, osobnosti dítěte a jeho individuálních potřeb.

Upřednostňujeme tyto metody vzdělávání dětí:

- spontánní hra,
- prožitkové učení,
- individuální činnosti,
- skupinové činnosti,
- metoda tvůrčího přístupu,
- komunitní kruh.

Gramotnost pro 21. století: zaměřujeme se na předčtenářskou a předmatematickou gramotnost. Ve třídách jsou vytvořeny koutky s nabídkou aktivit, které tyto oblasti rozvíjejí. Zařazujeme do výchovy a vzdělávání prvky Montessori aktivit – praktický život (suché a mokré aktivity) a smyslová výchova.

Pro každé dítě je vytvořeno portfolio. Pravidelnou kresbou postavy (třikrát ročně), pracovními listy a otiskem dětské dlaně sledujeme jeho vývoj.

Režim dne**Režim dne - Třída Beruška**

1. Třída (děti 2 – 4,5 let)

6:15 – 8:20	scházení dětí z obou tříd, ranní hry dle volby a přání dětí, individuální didakticky cílené činnosti s dětmi, pohybové aktivity
8:20 – 8:40	osobní hygiena, dopolední svačina
8:40 – 9:20	integrované didakticky cílené celky ve formě spontánních i řízených činností (frontálních, skupinových, individuálních)
9:20 – 11:20	příprava na pobyt venku, pobyt venku, osobní hygiena
11:20 – 12:00	oběd
12:00 – 12:30	osobní hygiena, příprava na odpolední odpočinek, chvíle s knihou, rozhovory s dětmi
12:30 – 14:00	spánek a odpočinek respektující rozdílné potřeby dětí, individuální práce dětmi s nižší potřebou spánku
14:00 – 14:30	odpolední svačina, osobní hygiena
14:30 – 15:45	rozšířené aktivity v rámci MŠ, pokračování v didakticky cílených činnostech, pobyt dětí na školní zahradě, rozcházení dětí z obou tříd

Režim dne - Třída Motýlek

2. Třída (děti 4,5 – 7 let)

7:25 – 7:30	přecházení dětí z budovy MŠ ze Třídy Beruška
7:30 – 8:20	zájmové činnosti, spontánní hry a individuální didakticky cílené činnosti s dětmi, pohybové aktivity
8:20 – 8:40	osobní hygiena, dopolední svačina
8:40 – 9:20	integrované didakticky cílené celky ve formě spontánních i řízených činností (frontálních, skupinových, individuálních)
9:20 – 11:10	příprava na pobyt venku, pobyt venku
11:10 – 11:20	osobní hygiena, přecházení dětí do školní jídelny
11:20 – 12:00	oběd
12:00 – 12:30	osobní hygiena, příprava na odpolední odpočinek, chvíle s knihou, rozhovory s dětmi
12:30 – 14:00	spánek a odpočinek respektující rozdílné potřeby dětí, individuální práce dětmi s nižší potřebou spánku, předškolní příprava
14:00 – 14:20	odpolední svačina, osobní hygiena
14:20 – 14:50	rozšířené aktivity v rámci MŠ, pokračování v didakticky cílených činnostech
14:50 – 15:00	přecházení dětí do budovy MŠ

Uplatňované zásady

- Učitelé pružně přizpůsobují náplň dne vzniklým situacím a momentálním potřebám dětí,
- režim dne je flexibilní, učitelé ho přizpůsobují individuálním potřebám dětí,
- zákonní zástupci přivádějí a vyzvedávají děti kdykoli podle potřeby,
- učitelé se dětem plně věnují, vytvářejí pro ně zázemí, bezpečí a klid,
- pravidelně zařazují řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity dětí,

- adaptační režim funguje podle potřeb jednotlivých dětí ve spolupráci se zákonnými zástupci,
- učitelé se snaží se o vyváženost všech forem vzdělávání,
- dávají dětem dostatečný prostor pro osobní soukromí (klidný koutek ve třídě, při osobní hygieně, umožňují neúčastnit se společných činností), méně aktivní děti relaxují v klidných koutcích třídy i v průběhu dne,
- učitelé dětem poskytují dostatečnou volnost, ponechávají prostor pro radost, hravost a spokojenost, dětem umožňují dokončit spontánní hru nebo v ní později pokračovat,
- dětem s OŠD je vypracován Plán rozvoje dítěte.

Návrhy na úpravu podmínek:

Zaměříme se na poskytování větší volnosti dětem i při respektování správných pravidel chování, chceme se více zaměřovat na individuální péči s dětmi, podpůrné plány pro děti s výchovnými a vzdělávacími potřebami, logopedickou prevenci, pokračovat ve screeningu zraku. Zaměříme se na společné plánování vzdělávání, výměnu informací o metodách a formách vzdělávání – v horizontu jednoho roku.

Řízení mateřské školy

Uplatňované zásady:

- jsou jasně vymezeny povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků, jsou s nimi seznámeni a je průběžně kontrolováno jejich plnění,
- informační systém vnitřní:
 - provozní a pedagogické porady,
 - harmonogram akcí,
 - týdenní plány,
 - nástěnky,
- informační systém vnější:
 - informativní nástěnky pro rodiče, jídelníček, plán akcí, aktuality, týd. témata
 - informační schůzky se zákonnými zástupci,
 - individuální kontakty se zákonnými zástupci v případě potřeby,
 - webové stránky školy, aktuality, plán akcí na měsíc, týdenní témata
- při vedení zaměstnanců ředitel vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zapojuje spolupracovníky do řízení mateřské školy, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich názor, vyhodnocuje jejich práci a pozitivně je motivuje,
- pedagogický sbor pracuje jako tým, zve ke spolupráci zákonné zástupce,
- vedoucí učitelka vypracovává školní vzdělávací program ve spolupráci s ředitelkou a ostatními učitelkami,
- kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu mateřské školy, jsou smysluplné a užitečné, z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci,
- plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční, opírá se o předchozí analýzu a využívá zpětnou vazbu,
- mateřská škola úzce spolupracuje se základní školou, se zřizovatelem a s odborníky poskytujícími pomoc zejména při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů dětí,
- jsou respektovány názorů pracovníků školy při stanovování závazných pravidel.

Návrhy na úpravu podmínek:

Se všemi zaměstnanci školy navázat lepší a kvalitnější spolupráci, s učitelkami v MŠ více spolupracovat při plnění svěřených úkolů, systematicky zlepšovat podmínky vzdělávání, více

se zaměřit na hospitační a kontrolní činnosti, pracovat jako tým, zaměřit se na vlastní prohlubování odborné kvalifikace a práce na seberozvoji – průběžně.

Personální a pedagogické zajištění

Personální obsazení školy:

- Pedagogické pracovnice:
 - ředitelka školy,
 - 1 vedoucí učitelka MŠ,
 - 3 učitelky MŠ,
- Provozní pracovníci:
 - administrativní pracovnice,
 - uklízečka,
 - pracovnice školní výdejny,
 - školník.

Uplatňované zásady:

- učitelé a všichni zaměstnanci mají předepsanou kvalifikaci,
- učitelé se průběžně aktivně vzdělávají, ke svému vzdělávání přistupují aktivně, při dalším vzdělávání vychází vedoucí učitelka MŠ ze zjištěných potřeb školy i zájmů učitelů, ředitelka školy vypracovává na základě těchto požadavků plán DVPP, podporuje profesionalizaci pracovního týmu, sleduje udržení a další růst profesních kompetencí všech učitelů, vytváří podmínky pro jejich další systematické vzdělávání,
- služby učitelů jsou stanoveny tak, aby byla dětem jak při standardních činnostech, tak při mimoškolních akcích (výlety, návštěva kulturních představení apod.) zajištěna pedagogická péče a jejich bezpečnost,
- je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů každý den v každé třídě minimálně v rozsahu dvou a půl hodin,
- je akcentováno dobré fungování kolektivu na základě ústně daných pravidel,
- zaměstnanci jednájí, chovají se a pracují profesionálním způsobem,
- specializované služby, jako je logopedie, rehabilitace či jiná péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami, ke kterým učitel sám není dostatečně kompetentní, jsou zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odborníky (speciálními pedagogy, logopedy, lékaři, rehabilitačními pracovníky aj.).

Spoluúčast zákonných zástupců

- Učitelé sledují konkrétní potřeby dětí, jejich rodinné zázemí a snaží se jim porozumět a vyhovět,
- vytváří spolupráci se zákonnými zástupci fungující na základě partnerství, oboustranné důvěry, otevřenosti, vstřícnosti, porozumění a ochoty spolupracovat
- snaží se aktivizovat zákonné zástupce, pořádat akce, ve kterých mohou provozovat aktivity společně se svými dětmi,
- informují zákonné zástupce pravidelně o tom, co se v mateřské škole děje (schůzky, nástěnky, webové stránky, individuální rozhovory),
- informují zákonné zástupce o prospívání jejich dětí i o případných problémech,
- domlouvají se s rodiči na společném postupu řešení problémů, snaží se o jednotné výchovné působení, zákonní zástupci se podílí na dění v MŠ,

- zaměstnanci školy chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost, jednají ohleduplně, taktně, nezasahují do života a soukromí rodiny, varují se přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad,
- jednají s rodiči ohleduplně, ale nezastírají možné příčiny vybočujícího chování dětí, dojde-li k němu, domlouvají se na společném postupu,
- zákonní zástupci se mohou kdykoliv (po dohodě, tak, aby to nenarušovalo průběh vyučování) informovat o svém dítěti,
- zákonní zástupci mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se různých programů,
- mateřská škola podporuje rodinnou výchovu, pomáhá zákonným zástupcům v péči o dítě, nabízí poradenský servis v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí,
- v rámci spolupráce se zákonnými zástupci se učitelé snaží získávat od nich sponzorské dary, jak ve formě finanční, tak ve formě věcné a materiální.

Návrhy na úpravu podmínek:

Ve spolupráci se zákonnými zástupci dětí chceme zkvalitnit výměnu zkušeností při rozhovorech o dětech, společné hodnocení dětí a podílení se na plánování výchovně vzdělávací práce. Větší zapojení rodičů při mimoškolních aktivitách a zpětná vazba na činnosti.

4 Organizace vzdělávání

Vzdělávání je organizováno ve dvou třídách rozdělených dle věku dětí. Děti jsou do tříd zařazovány zpravidla dle věku dětí, možné je zařadit dítě podle přání zákonných zástupců dle sourozeneckých vazeb (s přihlédnutím k individuálnímu posouzení).

Beruška – třída mladších dětí 2 – 4,5 letých

- je umístěna v budově mateřské školy,
- třída je zaměřena na klidnou adaptaci dětí na prostředí a kolektiv MŠ,
- na vzdělávání dětí dvouletých,
- na osvojení základních jednoduchých pravidel chování,
- učitelé se více zaměřují individuální činnosti dětí, rozvoj praktických dovedností, jednoduchou dramaturgií, prožitkové učení, skupinové činnosti dětí
- jsou zařazovány a často obměňovány prvky Montessori aktivit, - praktický život, smyslová výchova, je zde zařízen koutek živé přírody,
- větší spolupráce se zákonnými zástupci při řešení adaptačních problémů,
- učitelé vytvářejí pro děti zázemí, bezpečí a klid, vhodné hračky a pomůcky,
- dávají dětem dostatečný prostor pro osobní soukromí (klidný koutek ve třídě, při osobní hygieně, umožňují neúčastnit se společných činností), méně aktivní děti relaxují v klidných koutcích třídy i v průběhu dne,
- učitelé dětem poskytují dostatečnou volnost, ponechávají prostor pro radost, hravost a spokojenost, dětem umožňují dokončit spontánní hru nebo v ní později pokračovat.

Motýlek – třída starších dětí 4,5 – 7 letých

- je umístěna v budově základní školy, děti přecházejí přes dvůr na oběd do školní jídelny a také ráno a odpoledne přecházejí ze a do třídy Beruška.
- třída je zaměřena na přípravu na bezproblémový vstup do základní školy,
- na individuální rozhovory s rodiči o předškolním vzdělávání dítěte,

- prostory umožňují učitelům nejrůznější skupinové i individuální činnosti dětí, prožitkové učení, komunitní kruh, tvořivou činnost, manipulaci s různým materiálem, rozvoj pracovních dovedností, práci s knihou, poslech a interpretace písniček i pohádek či improvizace s loutkami, to vše lze realizovat díky vybavení, které mají děti k dispozici,
- je zde zařízen a doplňován koutek živé a neživé přírody, koutek o Zemi, světadílech, ČR a o vesmíru.
- zaměřujeme se na předčtenářskou a předmatematickou gramotnost - ve třídě jsou vytvořeny koutky, které tyto oblasti rozvíjejí, jsou často aktualizovány,
- pravidelně zařazujeme řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity dětí,
- učitelé se snaží se o vyváženost všech forem vzdělávání, průběh vlastní činnosti je podle situace jak skupinový, tak i individuální, a to především formou hry a tvořivé činnosti,
- řízené činnosti probíhají každodenně s respektováním adaptačního období a osobnosti dítěte (jeho schopnosti, zájmy, potřeby, možnosti).

Souběžné působení obou učitelů

Souběžné působení obou učitelů probíhá zpravidla v době přípravy na pobyt venku, pobyt venku (zajištění bezpečnosti), přípravy na oběd, oběd a ukládání dětí k odpolednímu odpočinku. Ve třídě Beruška hlavně slouží k zajištění co největší bezpečnosti při pobytu venku a při sebeobslužných činnostech, k individuální péči mladších dětí. Ve třídě Motýlek i k zajištění bezpečnosti na různých akcích mimo školu a k individuálnímu přístupu k dětem.

Přijímací řízení

Do MŠ jsou přijímány děti zpravidla od věku dvou let dítěte až do jeho nástupu do základní školy. Do mateřské školy docházejí i děti s odloženou školní docházkou.

- Termín zápisu a přijímacího řízení v mateřské škole probíhá od 2.května do 15.května.
- Děti se přijímají v přijímacím řízení dle platných kritérií.
- Přijímací řízení provádí ředitelka školy.
- Kapacita mateřské školy je 38 dětí, počet umístěných dětí nesmí přesáhnout danou kapacitu. Žádost v termínu přijímacího řízení si podávají i zákonní zástupci, kteří chtějí umístit dítě v MŠ až v průběhu školního roku.
- Z vážných důvodů lze ukončit docházku dítěte do mateřské školy (př. nenavštěvuje MŠ bez omluvy déle než dva týdny, opakovaně neuhradí úplatu za vzdělávání apod.). Je možnost přijmout dítě i na zkušební dobu. Dítěti s povinnou školní docházkou nelze ukončit docházku do mateřské školy.
- Forma zveřejnění –webové stránky školy, hlášení v místním rozhlase, plakáty na místě obvyklém.

5 Charakteristika vzdělávacího programu

Zaměření školy

Filosofií naší školy je rozvíjet samostatné a zdravě sebevědomé děti cestou přirozené výchovy, položit základy celoživotního vzdělávání všem dětem podle jejich možností, zájmů a potřeb, rozvíjet péči o děti se specifickými vzdělávacími potřebami.

Od září roku 2017 pracujeme podle nového školního vzdělávacího programu „**Objevujeme svět**“, sestaveného podle platného Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.

Nabízíme kvalitní standardní péči, koutky rozvíjející předmatematickou a předčtenářskou gramotnost s rozmanitými aktivitami, koutky živé a neživé přírody, koutek o Zemi, světadílech, ČR a vesmíru. Vzhledem k umístění MŠ (obklopují nás lesy, louky, řeka, parky) vychováváme děti k lásce k přírodě.

Pořádáme i akce navíc, plavecký výcvik, Den dětí, vánoční besídku, oslavu Dne matek, školní výlety, Dýňové slavnosti, Martinské slavnosti, divadelní představení, společné akce ZŠ a MŠ, rozloučení se školáky, výchovně – vzdělávací pořady, hudební pohádky, koncerty, návštěvy v knihovně, v hasičské zbrojnici aj.

Děti mohou využívat i nabídky kroužků z DDM Sluníčko, MC Ratolest, TJ Sokol Týniště nad Orlicí a ZUŠ Týniště nad Orlicí, kroužek malých hasičů v Albrechticích nad Orlicí, se kterými úzce spolupracujeme.

Účastníme se výtvarných soutěží.

Zařazujeme prvky Montessori aktivit se smyslovou výchovou a prvky praktického života, zaměřené na nácvik správného úchopu a jemné motoriky, pracujeme s mokkými a suchými aktivitami, zařazujeme pokusy pro děti.

Zařazujeme do výchovy a vzdělávání dětí prvky polytechnické výchovy a informační gramotnosti.

Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

- Vytvoření předpokladů pro duševní rozvoj (dostatek podnětů z oblasti rozumové, komunikační, citové),
- fyzický rozvoj (pohybové aktivity, cvičení jemné motoriky, zručnosti,
- společenský rozvoj (vzájemná úcta a tolerance, intenzivní prožívání ročních období a svátků).

Čeho chceme docílit:

- chceme vytvářet bezpečné sociální prostředí na základě vzájemné úcty a sebedůvěry, empatie,
- chceme vytvářet podnětné prostředí, které by vedlo ke spontánnímu prožívání všech činností v průběhu celého dne a vedlo k probouzení kladných citů,
- chceme naučit děti úctě, toleranci a lásce k lidem,
- chceme dosáhnout rozvoje tělesných a pohybových schopností, posílit tak základ zdravého jedince,
- chceme rozvíjet schopnosti každého dítěte na základě jeho vloh a schopností, tak aby vyrostl ve zdravě sebevědomého člověka,
- chceme naučit děti orientovat se v okolním světě, vést ho k vnímání rizik i přínosů dění kolem sebe, tak aby se naučil odpovědnosti ve svém jednání a učil se i nést důsledky za ně,
- chceme vychovávat pozitivně myslícího člověka, který se dovede radovat z prostých věcí a čelit nástrahám a negativním jevům života.

Metody a formy vzdělávání

- Hra jako základní prostředek učení (respektování práva dítěte hrát si),
- zařazujeme činnosti vycházejících z rodinného prostředí,
- podporujeme přirozenou touhu dítěte po pohybu,
- rozvíjíme hygienické a pracovní návyky (důslednost), zručnost,
- rozvíjíme poznání na základě přímého pozorování a vlastních poznatků,
- rozvíjíme matematické představy na základě samostatného myšlení dítěte, děti se učí samostatně řešit úkol – matematická gramotnost
- v ekologické výchově vytváříme pozitivní vztah k přírodě,
- u jazykové činnosti rozvíjíme řečové schopnosti, rozvíjíme aktivní řečový projev dětí - vzor dospělé osoby (prevence špatné výslovnosti),
- podporujeme tvořivost a osobitý projev,
- v oblasti hudební činnosti podporujeme zpěvnost dětí, smysl pro rytmus,
- v literární činnosti vychováváme posluchače a budoucí čtenáře dobré literatury – čtenářská gramotnost
- prvky dramatické činnosti upevňujeme a rozvíjíme schopnosti dětí seberealizovat se,
- v mravní výchově rozvíjíme interaktivní a komunikativní dovednosti, vytváříme povědomí o vlastní zodpovědnosti za své jednání, učíme se ohleduplnosti a taktu vůči druhým,
- u sexuální výchovy poskytujeme citlivé a taktní poučení v této oblasti.

Upřednostňujeme tyto metody vzdělávání dětí:

- spontánní hra,
- prožitkové učení,
- individuální činnosti,
- skupinové činnosti,
- metoda tvůrčího přístupu,
- komunitní kruh.

Popis zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Snahou mateřské školy je vytvoření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého dítěte, k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti.

Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami zahrnujeme do svých vzdělávacích strategií podpůrná opatření. Podpůrná opatření prvního stupně stanovuje MŠ. Od druhého stupně podpory jsou podpůrná opatření stanovována ŠPZ (školní poradenská zařízení) po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte.

Podle ŠVP se uskutečňuje vzdělávání všech dětí dané mateřské školy. Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování PLPP (plán pedagogické podpory) a pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu IVP (individuální vzdělávací plán). PLPP zpracovává učitelka MŠ samostatně metodickým vedením ředitelky nebo vedoucí učitelky. IVP zpracovává mateřská škola na základě doporučení ŠPZ. Naší snahou je uplatňování vysoce profesionálních postojů učitelů i ostatních zaměstnanců, kteří se na péči o dítě a jeho vzdělávání podílejí. Rozvoj osobnosti dítěte s přiznanými podpůrnými opatřeními závisí na citlivosti a přiměřenosti působení okolí mnohem více, než je tomu u dítěte, které není ve svých možnostech primárně omezeno. Proto vytváříme podmínky pro jejich pozitivní přijetí. K tomu je nutné, mimo jiné,

navázat úzkou spoluprací se zákonnými zástupci všech dětí, citlivě s nimi komunikovat a předávat potřebné informace. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracuje učitel s dalšími odborníky, využívá služby školských poradenských zařízení.

Pravidla pro zapojení dalších subjektů do systému vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami mateřská škola spolupracuje s řadou institucí - PPP Rychnov nad Kněžnou, SPC v Hradci Králové, při výskytu logopedických vad škola spolupracuje s logopedkou v Týništi nad Orlicí a logopedkou v Kostelci nad Orlicí, s odbornými i dětskými lékaři.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami

Diagnostiku těchto dětí provádí učitelka mateřské školy, pedagogicko-psychologická poradna nebo speciálně pedagogické centrum. Takto vytypované děti se na naší škole vzdělávají formou individuální integrace v běžné třídě. Vzdělávání integrovaného dítěte se uskutečňuje podle individuálního vzdělávacího plánu, který povoluje ředitel na základě žádosti zákonného zástupce dítěte a písemného doporučení školského poradenského zařízení.

PLPP sestavuje učitelka MŠ ve spolupráci s vedoucí učitelkou, případně výchovným poradcem. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory, vzájemné konzultace učitelů, s cílem stanovení např. metod práce s dítětem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Učitelka za pomoci výchovného poradce, vedoucí učitelky a ředitelky stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky se zákonnými zástupci, učiteli, vedením školy i dítětem samotným. PLPP je vyhodnocován vždy 1x za čtvrtletí po jeho vytvoření, je dle vyhodnocení stanoven další postup - úprava PLLP, doporučení k návštěvě školského poradenského zařízení.

V případě přiznaných podpůrných opatření na základě doporučení školského poradenského zařízení je rozpracován IVP. IVP zpracovává učitel MŠ ve spolupráci s vedoucí učitelkou, případně s ředitelkou ZŠ. IVP může být během roku upravován podle potřeb dítěte. Při tvorbě IVP je využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště a metodické podpory na Metodickém portále RVP.CZ.

Popis zajištění průběhu vzdělávání nadaných dětí

Mateřská škola vytváří ve školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání dětí nadaných.

Dítě, které vykazuje známky nadání, je dále podporováno a stimulováno.

Nabídka činností je volena tak, aby byl stimulován rozvoj potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet. Mateřská škola zajišťuje realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí.

Popis zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Předškolní vzdělávání je organizováno i pro děti od dvou let věku. Rámcové cíle a záměry vzdělávání, obsažené v RVP PV, jsou vhodné i pro vzdělávání dětí od dvou do tří let. Je však nezbytné uvědomovat si specifika, související s dosahovanou úrovní ve všech oblastech vývoje dítěte. Dvouleté dítě projevuje velkou touhu po poznání, experimentuje, objevuje. Poznává všemi smysly. Vymezuje se vůči ostatním, osamostatňuje se, bývá silně egocentrické. Neorientuje se v prostoru a čase, žije přítomností a situacemi, které ji naplňují. V pohybových aktivitách je méně obratné. Proti starším dětem má výrazně méně zkušeností. Rozdíly v jednotlivých oblastech vývoje dětí tohoto věku jsou velmi výrazné.

Pro dvouleté dítě je zařazení do mateřské školy nejčastěji první sociální zkušeností mimo širší rodinu. Obvykle se projevuje silnější potřebou vazby na dospělou osobu. Poznává nové vzorce chování dospělých i vrstevníků, vymezuje si vlastní prostor, přijímá vymezené hranice a nové role. Učitel zastává velmi významnou pozici, stává se zástupcem rodiče, jistotou a oporou dítěte v běžném dění i v budování vztahů s vrstevníky.

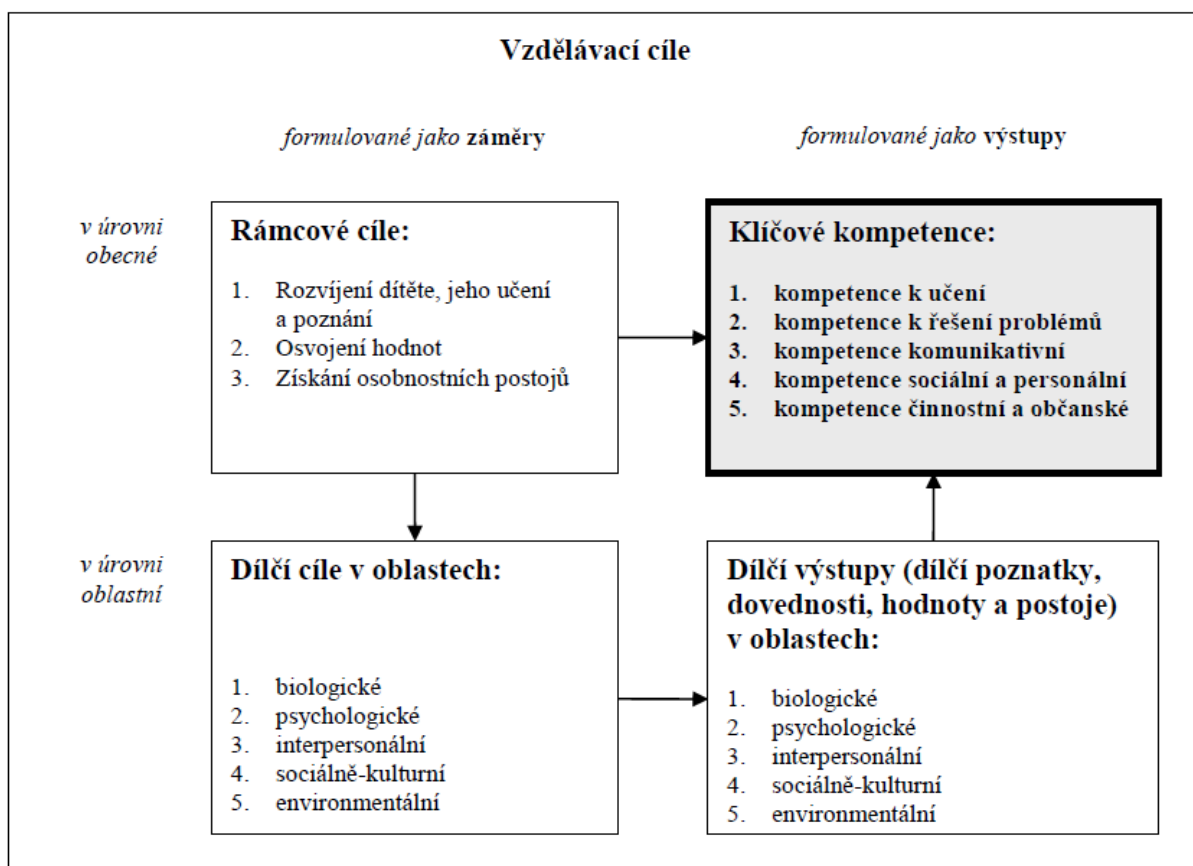
Dvouleté děti se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a především hrou. Často vyžadují opakování činností, potřebují pravidelné rituály, zpravidla udrží pozornost jen velmi krátkou dobu. Podmínkou úspěšné pedagogické práce je citlivé přizpůsobování organizace se střídáním nabídky činností, trénováním návyků a praktických dovedností, ponecháním co největšího prostoru pro volné hry a pohybové aktivity.

Předškolní období je zásadní pro utváření celoživotních návyků, respektování pravidel a norem. Ve věku dvou let je dítě zpravidla připraveno tyto aspekty rozeznávat a přijímat.

V naší mateřské škole se vzdělávají děti mladší tří let, jsou zajištěny podmínky, které reagují na vývojová specifika, individuální potřeby, zájmy a možnosti těchto dětí. Dítě ve věku od dvou do tří let má některé potřeby jiné nebo intenzivnější než děti starší. Potřebuje stálý pravidelný denní režim, dostatek emoční podpory, zajištění pocitu bezpečí, přiměřeně podnětné prostředí a činnosti, více individuální péče, srozumitelná pravidla.

- V plné míře akceptujeme vývojová specifika (individualizace a diferenciací). Při plánování vzdělávací nabídky vycházíme z jednoduchých principů:
 - jednoduchost,
 - časová nenáročnost,
 - známé prostředí a nejbližší okolí,
 - smysluplnost a podnětnost,
 - dostatek prostoru a času pro volný pohyb a hru dítěte.
- Při vzdělávání dětí od dvou do tří let maximálně využíváme metody práce vhodné pro tuto věkovou kategorii:
 - situační učení,
 - spontánní sociální učení (nápodoba),
 - prožitkové učení,
 - učení hrou a činnostmi.

6 Vzdělávací obsah

Systém cílů v RVP PV

Obecné záměry vzdělávání jsou vyjádřeny pomocí *rámcových cílů*, výstupy pak v podobě *klíčových kompetencí*. Rámcové cíle se promítají do pěti vzdělávacích oblastí a získávají podobu *cílů dílčích*. Jejich průběžné naplňování směřuje k dosahování *dílčích kompetencí*, které jsou základem pro postupné budování *kompetencí klíčových*.

Rámcové cíle

Záměrem předškolního vzdělávání je rozvíjet každé dítě po stránce fyzické, psychické i sociální a vést je tak, aby na konci svého předškolního období *bylo jedinečnou a relativně samostatnou osobností, schopnou (kompetentní, způsobilou) zvládat, pokud možno aktivně a s osobním uspokojením, takové nároky života, které jsou na ně běžně kladeny (zejména v prostředí jemu blízkém, tj. v prostředí rodiny a školy), a zároveň i ty, které ho v budoucnu nevyhnutelně čekají.*

Instituce poskytující předškolní vzdělávání, resp. jejich učitelé, sledují při své práci tyto *rámcové cíle (záměry)*:

- 1. rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání**
- 2. osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost**
- 3. získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí**

Tyto rámcové cíle ve svém celku vyjadřují základní orientaci pro předškolní vzdělávání i každodenní práci učitele. Tyto cíle je třeba vnímat tak, že pokud jsou naplňovány, směřuje vzdělávání k utváření základů klíčových kompetencí, neboť zasahuje-li vzdělávání zároveň oblast poznatků, hodnot a postojů, získává dítě dovednosti mnohostrannější, dokonalejší a prakticky využitelnější. To je třeba mít na zřeteli nejen při tvorbě ŠVP, ale zejména ve vzdělávacím procesu samém. Učitel postupuje s plným vědomím, že tyto cíle jsou svým způsobem *univerzální, přirozené a všudypřítomné*; znamená to, že nejen při činnostech plánovaných, ale při nejrůznějších činnostech, situacích a za různých okolností působí učitel na dítě ve shodě se všemi rámcovými cíli (záměry), a že svým chováním, jednáním i svými postoji dítě ovlivňuje. Má na zřeteli, že tak může záměrné naplňování těchto cílů podporovat a že tomu zároveň také může – třeba i bezděčně – naopak bránit.

Klíčové kompetence

Klíčové kompetence reprezentují v současném vzdělávání cílovou kategorii vyjádřenou v podobě *výstupů*. V kurikulárních dokumentech jsou obecně formulovány jako *soubory předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot* důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého jedince. Jejich pojetí i obsah vychází z hodnot přijímaných společností a z obecně sdílených představ o tom, které kompetence přispívají ke vzdělávání, spokojenému a úspěšnému životu člověka a k posilování funkcí občanské společnosti.

Kompetence představují soubory *činnostně zaměřených a prakticky využitelných výstupů*, které se propojují a doplňují, čímž se postupně stávají složitější, a tím i využitelnější (univerzálněji použitelné). Jejich osvojování je dlouhodobý a složitý proces, který začíná v předškolním vzdělávání, pokračuje v základním a středním vzdělávání a postupně se dotváří v dalším průběhu života.

Proto je snahou, aby klíčové kompetence tvořily neopominutelný základ vzdělávání na všech úrovních a aby k jejich vytváření směřoval a přispíval veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají. Klíčové kompetence tak získávají ústřední pozici v rámcových vzdělávacích programech.

Již v předškolním věku dítěte jsou vytvářeny *základy klíčových kompetencí, sice elementární, avšak důležité a významné* nejen z hlediska přípravy dítěte pro započítí systematického vzdělávání, ale zároveň pro jeho další životní etapy i celoživotní učení. Dobré a dostatečné základy klíčových kompetencí položené v předškolním věku mohou být podstatným příslibem dalšího příznivého rozvoje a vzdělávání dítěte, nedostatečné základy naopak brzdou, která dítě na počátku jeho životní a vzdělávací cesty může znevýhodňovat. Proto předškolní vzdělávání o jejich vytváření cíleně usiluje.

Pro etapu předškolního vzdělávání jsou za *klíčové* považovány tyto *kompetence*:

- 1. kompetence k učení***
- 2. kompetence k řešení problémů***
- 3. kompetence komunikativní***
- 4. kompetence sociální a personální***
- 5. kompetence činnostní a občanské***

Úroveň kompetencí, obecně dosažitelná dítětem ukončujícím předškolní vzdělávání, vyjadřuje očekávaný *vzdělávací přínos předškolního vzdělávání*, tedy to, čím může mateřská škola přispět k vybavě dítěte pro celoživotní učení dříve, než dítě zahájí povinné školní

vzdělávání. Soubor klíčových kompetencí je ve svém celku ideálem, k němuž většina dětí nedospěje a dospět nemůže. To ani není smyslem jejich formulování. Soubor klíčových kompetencí nabízí učitelům poměrně jasnou představu, kam směřovat, oč usilovat. Slouží především *k vymezení odpovídajícího vzdělávacího obsahu jako prostředku k jejich vytváření* (na úrovni rámcové, popř. i školní).

Vzdělávací program je uspořádán do několika **integrovaných bloků**, které jsou dále členěny jednotlivých **témat** a dílčích **podtémat**.

Pro každý integrovaný blok a jeho témata jsou definovány dílčí **vzdělávací cíle** a **očekávané výstupy**.

Integrované bloky jsou celoroční, do jisté míry korespondují s časovým průběhem školního roku.

Nabídka činností není předem striktně definována, jednotlivá témata prolínají různorodými aktivitami dětí, koresponduje s nimi i nabídka pořádaných akcí.

Konkrétní náplň práce je rozpracována do týdenních plánů, kdy učitelka vychází z ŠVP a i podle konkrétní situace náplň práce dotváří.

Druhy činností:

- spontánní a smyslové hry,
- námětové hry,
- prožitkové učení,
- pohybové aktivity,
- estetické a tvůrčí aktivity,
- zdravotně zaměřené činnosti,
- konstruktivní a grafické činnosti,
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti,
- manipulační činnosti s jednoduchými úkony,
- činnosti relaxační a odpočinkové,
- poslech (čtené nebo vyprávěné pohádky, komentování zážitků),
- rozhovory,
- vyprávění toho, co dítě zažilo,
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv,
- přímé pozorování objektů, jevů,
- činnosti zaměřené k chápání pojmů a osvojování poznatků,
- činnosti zaměřené na seznámení s elementárními číselnými a matematickými pojmy,
- cvičení organizačních dovedností,
- společenské hry,
- kooperativní činnosti,
- aktivity podporující pozitivní vazby mezi lidmi,
- činnosti zaměřené na poznávání různých sociálních prostředí,
- hry a situace, kdy se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i ostatních,
- sledování událostí, dopravy,
- seznamování se s různými profesemi,
- ekologicky motivované aktivity a činnosti,
- ochrana životního prostředí.

Název celého programu: ***Objevujeme svět***

Vzdělávací oblasti

- 1. Dítě a jeho tělo**
- 2. Dítě a jeho psychika**
- 3. Dítě a ten druhý**
- 4. Dítě a společnost**
- 5. Dítě a svět**

Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou zpracovány tak, aby byly pro učitele srozumitelné a aby s jejich obsahem mohl dále pracovat. Každá oblast zahrnuje tyto vzájemně propojené kategorie: *dílčí cíle (záměry)*, *vzdělávací nabídku* a *očekávané výstupy (předpokládané výsledky)*.

Dílčí cíle vyjadřují, co by měl učitel v průběhu předškolního vzdělávání sledovat, co by měl u dítěte podporovat.

Vzdělávací nabídka jako *prostředek vzdělávání* představuje ve svém celku soubor (souhrn) *praktických i intelektových činností, popř. příležitostí*, vhodných k naplňování cílů a k dosahování výstupů. Pedagog by měl ve své praxi (tzn. při práci ve třídě) tuto nabídku respektovat a tvůrčím způsobem ji konkretizovat tak, aby nabízené činnosti byly mnohostranné a maximálně pestré a svou úrovní odpovídaly konkrétním možnostem a potřebám dětí.

Očekávané výstupy jsou *dílčí výstupy vzdělávání*, které je možno obecně považovat v této úrovni vzdělávání za dosažitelné. Jsou formulovány tak, aby měly *charakter způsobilostí (kompetencí)*. Nejedná se o výčet jednotlivých schopností, poznatků, dovedností kognitivních i praktických, postojů a hodnot, ale o jejich vzájemné propojení, o jejich jednoduché soubory *dítětem prakticky využitelné*. Tyto výstupy jsou formulovány pro dobu, kdy dítě předškolní vzdělávání ukončuje, s tím, že jejich dosažení *není pro dítě povinné*. Každé dítě může v čase, kdy opouští mateřskou školu, dosahovat těchto výstupů v míře odpovídající jeho individuálním potřebám a možnostem. Učitel při své práci sleduje proces osvojování těchto způsobilostí jak v rámci třídy dětí, tak u jednotlivých dětí a postupuje tak, aby děti získávaly co nejvíce.

Z praktického hlediska jsou v RVP PV pojmenována *možná rizika*, která mohou ohrožovat úspěch vzdělávacích záměrů. Ta srozumitelně upozorňují pedagoga na to, čeho by se měl vyvarovat.

Dítě a jeho tělo

Záměrem vzdělávacího úsilí učitele v oblasti biologické je stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte, podporovat jeho fyzickou pohodu, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu, podporovat rozvoj jeho pohybových i manipulačních dovedností, učit je sebeobslužným dovednostem a vést je ke zdravým životním návykům a postojům.

Dítě a jeho psychika

Záměrem vzdělávacího úsilí učitele v oblasti psychologické je podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj jeho intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí, jeho citů i vůle, stejně tak i jeho sebepojetí a sebenahlížení, jeho kreativity a sebevyjádření, stimulovat osvojování a rozvoj jeho vzdělávacích dovedností a povzbuzovat je v dalším rozvoji, poznávání a učení.

Dítě a ten druhý

Záměrem vzdělávacího úsilí učitele v interpersonální oblasti je podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů.

Dítě a společnost

Záměrem vzdělávacího úsilí učitele v oblasti sociálně-kulturní je uvést dítě do společnosti ostatních lidí a do pravidel soužití s ostatními, uvést je do světa materiálních i duchovních hodnot, do světa kultury a umění, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje a umožnit mu aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí.

Dítě a svět

Záměrem vzdělávacího úsilí učitele v environmentální oblasti je založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí – počínaje nejbližším okolím a konče globálními problémy celosvětového dosahu – a vytvořit elementární základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte (člověka) k životnímu prostředí.

7 Přehled integrovaných bloků a témat s podtématy**Příroda mnoha tváří – čtvero ročních období**

Blok 1	Když vládne podzim	říjen
Blok 2	Zima a její tajemství	leden
Blok 3	Kouzelné jaro	březen
Blok 4	Slunečné léto	červen

Slavnosti, svátky, tradice

Blok 1	Vánoce přicházejí	prosinec
Blok 2	Velikonoce	duben
Blok 3	Moje maminka	květen

Život na zemi

Blok 1	Nejsem tady sám	září
Blok 2	Věci kolem mne	listopad
Blok 3	Cestujeme	duben
Blok 4	Já člověk	únor

Chronologický seznam integrovaných bloků a témat

Září - Nejsem tady sám

- Školka nás vítá
- Rodina
- Moji kamarádi – nejsem tady sám
- Když je u nás posvícení
- Konec babího léta

Seznámení se se společenstvím lidí kolem nás – děti, rodina, kamarádi, paní učitelky. Navazování společenských a kamarádských vztahů, poznat sám sebe.

Klíčové kompetence:

1. kompetence k učení

- - klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo,
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

2. kompetence k řešení problémů

- - všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem,
- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost,

3. kompetence komunikativní

- - domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím,

4. kompetence sociální a personální

- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí,
- je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným,

5. kompetence činnosti a občanské

- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění, uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)

Sebepojetí, city, vůle

- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity,
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat

Dítě a ten druhý

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)

Dítě a společnost

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách

Dítě a svět

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu

Očekávané výstupy:

- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- učit se nová slova a aktivně je používat
- pojmenovat většinu toho, čím je dítě obklopeno
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn).

Vzdělávací nabídka činností:

- Aktivitty vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte
- Činnosti vedoucí k rozvíjení vzájemné komunikace
- Manipulace s předměty, třídění, řazení
- Hry na téma rodiny a přátelství
- Vytváření pravidel společenského soužití
- Psychomotorické a pohybové hry
- Logopedické chvílky
- Didaktické hry

- Činnosti s využitím přírodních materiálů
- Hry podporující tvořivost
- Montessori aktivity – činnosti zaměřené na praktický život

Říjen - Když vládne podzim

- Co přináší podzim – počasí, odlet ptáků, podzimní činnosti
- Podzim a jeho kouzla – plody podzimu, les, louka, zahrada
- Zahrádka plná vůní – podzim v zahradě, plody a jejich vůně, barvy, draci
- Kam se schová ježek a jeho kamarádi – zvířátka v lese

Seznámení se změnami v přírodě, pozorování v různých přírodních prostředích - les, louka zahrada a poznávání zvířat v nich žijících.

Klíčové kompetence:

1. kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů,
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

2. kompetence k řešení problémů

- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého,
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit,

3. kompetence komunikativní

- komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou,

4. kompetence sociální a personální

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej,
- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost,

5. kompetence činnostní a občanské

- učí se svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat,
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat,

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů

Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)

Sebepojetí, city, vůle

- získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti, získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky

Dítě a ten druhý

- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- rozvoj kooperativních dovedností

Dítě a společnost

- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách

Dítě a svět

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

Očekávané výstupy:

- mít povědomí o přírodním prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním

Vzdělávací nabídka činností:

- Poslech pohádek, podzimních příběhů
- Recitace podzimních básní a říkadel
- Činnosti zaměřené na rozvoj paměti, pozornosti, postřehu
- Pohybové činnosti zaměřené na rozvoj fyzické zdatnosti
- Výtvarné činnosti zaměřené na období podzimu
- Hudební a hudebně pohybové činnosti
- Grafomotorické činnosti
- Hry zaměřené na rozvoj smyslů
- Vycházky za zvířátky, pozorování zvířat v jejich přirozeném prostředí
- Práce s knihou a obrazovým materiálem, předčtenářská výchova
- Rozvoj tvořivosti a pracovní činnosti

- Hry a činnosti zaměřené na předmatematickou výchovu
- Montessori aktivity – smyslová výchova

Listopad - Věci kolem mne

- Co k čemu potřebuji – předměty denní potřeby
- Z čeho se vyrábí – materiály, barvy
- Co děláme celý den – časové pojmy
- Svět kolem nás – nádraží, obchod, křižovatka...

Seznámení dětí s věcmi, které je obklopují, z čeho jsou vyrobeny a jejich využití v běžném životě. Poznávání časových pojmů, orientace v čase a časová posloupnost. Seznámení s prostředím, které nás obklopuje.

Klíčové kompetence:

1. kompetence k učení

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije,
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo,

2. kompetence k řešení problémů

- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost,
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti,

3. kompetence komunikativní

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog, dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.),
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní,

4. kompetence sociální a personální

- dokáže se ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy,

5. kompetence činnosti a občanské

- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky,
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem,
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit,

Dílčí vzdělávací cíle:**Dítě a jeho tělo**

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Dítě a jeho psychika**Jazyk a řeč**

- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební pohybové, dramatické)

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- vytváření základů pro práci s informacemi

Sebepojetí, city, vůle

- rozvoj schopnosti sebeovládání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Dítě a ten druhý

- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Dítě a společnost

- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- rozvoj společenského i estetického vkusu

Dítě a svět

- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

Očekávané výstupy:

- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý
- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, smysluplné, zajímavé a jemu pochopitelné.
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, charakteristické rysy předmětů či jevů)

Vzdělávací nabídka činností:

- Hry a skupinové činnosti umožňující dětem spolupodílet se na průběhu a výsledcích kooperativních činnosti
- Didaktické hry, stolní hry
- Objevování, zkoumání a experimenty v exteriéru, manipulace s předměty
- Konstruktivní hry, hry podporující tvořivost, představivost, fantazii
- Přímé pozorování některých povolání
- Hudební a hudebně pohybové činnosti, zpěv,
- Hry na rozvoj orientace v čase
- Psychomotorické hry
- Práce s knihou, obrázkové čtení, recitace, vyprávění
- Vycházky s poznáváním krás blízkého okolí
- Hry a činnosti zaměřené na rozvoj bezpečnosti, dopravní výchovu
- Hry a činnosti zaměřené na předmatematickou výchovu
- Montessori aktivity – činnosti zaměřené na praktický život, jemná motorika

Prosinec – Vánoce přicházejí

- Advent
- Mikuláš, Čert, Barbora
- Oříškové koledové – zvyky, tradice
- Vánoce přicházejí – Štědrý večer

Seznámení dětí s lidovými tradicemi a zvyky. Sounáležitost, radost, těšení. Tvoření dárků, předvánoční výzdoba, zpěv vánočních písní a koled.

Klíčové kompetence:**1. kompetence k učení**

- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení,
- učí se s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění,

2. kompetence k řešení problémů

- užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích,
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit,

3. kompetence komunikativní

- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím,
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku,

4. kompetence sociální a personální

- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim,

- chová se při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepřijemná, umí odmítnout,

5. kompetence činnosti a občanské

- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých,
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat,

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů

Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

Poznávací schopnosti a funkce, představitost a fantazie, myšlenkové operace

- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení

Sebepojetí, city, vůle

- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity,
- získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti) získání relativní citové samostatnosti
- vyjádřit rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání

Dítě a ten druhý

- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)

Dítě a společnost

- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění
- rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- rozvoj společenského i estetického vkusu

Dítě a svět

- poznávání jiných kultur

Očekávané výstupy:

- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku

Vzdělávací nabídka činností:

- Aktivity zaměřené na období Adventu, Mikuláše a vánočních svátků, vyprávění
- Seznámení s lidovými zvyky a tradicemi
- Recitace, zpěv, dramatizace
- Mikulášská a vánoční nadílka, posezení u vánočního stolu,
- Tvůrčí činnosti – výtvarné a pracovní – využití méně tradičních materiálů
- Rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- Aktivity zaměřené na období vánočních svátků
- Hudební a hudebně pohybové činnosti, vánoční koledy
- Hry zaměřené na rozvoj smyslů
- Poslech pohádek a příběhů, dokončování příběhů
- Hry zaměřené na orientaci v rovině a prostoru
- Montessori aktivity – praktický život – mokré aktivity

Leden - Zima a její tajemství

- Co vykouzila zima – to, co zebe – počasí
- Zimní radovánky – zimní sporty, hry se sněhem
- Příroda v zimě – zvířata,
- Příroda v zimě – ptáci, stromy

Seznámení dětí se změnami v přírodě, životem zvířat a ptáků v zimě. Poznávání zimních sportů a prožívání zimních radovánek.

Klíčové kompetence:

1. kompetence k učení

- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení,
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije,

2. kompetence k řešení problémů

- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého,
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit,

3. kompetence komunikativní

- komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou,
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní,

4. kompetence sociální a personální

- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky,
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování,

5. kompetence činnostní a občanské

- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá,
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat,

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)

Poznávací schopnosti a funkce, představitost a fantazie, myšlenkové operace

- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení

Sebepojetí, city, vůle

- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Dítě a ten druhý

- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Dítě a společnost

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách

Dítě a svět

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

Očekávané výstupy:

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu.
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení.

Vzdělávací nabídka činností:

- Pohybové aktivity a hry na sněhu, koulování, hry se sněhem
- Lokomoční pohybové činnosti, zdravotní cvičení
- Hudebně pohybové hry, tanečky
- Objevování, zkoumání a experimenty v exteriéru i interiéru
- Grafomotorické činnosti
- Výtvarné činnosti zaměřené na zimní období
- Vycházky za zvířaty a jejich pozorování v přirozeném prostředí
- Smyslové a psychomotorické hry
- Práce s knihou, obrázkové čtení, vyprávění příběhů a pohádek
- Hry zaměřené na rozvoj spolupráce, kooperace
- Zpěv, hudební hry s využitím netradičních materiálů, hudebně pohybové činnosti,
- Montessori aktivity – praktický život, pokusy

Únor - Já člověk

- Tajemství těla
- Znáš své tělo
- Moje tělo, aby bylo zdravé – oblečení, otužování, životospráva
- Buď na sebe opatrný

Seznámení s naším tělem, funkcí jednotlivých orgánů a smyslů, zdravým životním stylem, předcházení nemocem a úrazům.

Klíčové kompetence:

1. kompetence k učení

- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo,

- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům,

2. kompetence k řešení problémů

- užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích,
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti,
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu,

3. kompetence komunikativní

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog, dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.),
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.),

4. kompetence sociální a personální

- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim,
- je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným,

5. kompetence činnosti a občanské

- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá,
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky,
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské).

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- uvědomění si vlastního těla
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu

o učení

- vytváření základů pro práci s informacemi

Sebepojetí, city, vůle

- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity,
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Dítě a ten druhý

- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Dítě a společnost

- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění

Dítě a svět

- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

Očekávané výstupy:

- zachovávat správné držení těla
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem.
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí, chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)

Vzdělávací nabídka činností:

- Hudebně pohybové hry a činnosti, tanečky,
- Objevování, zkoumání a experimenty v exteriéru i interiéru
- Grafomotorické činnosti, výtvarné a pracovní činnosti
- Pohybové aktivity a hry na sněhu, koulování, hry se sněhem
- Pohybové činnosti, zdravotní cvičení, sportovní vycházky – dýchání, otužování, oblečení
- Zdravý životní styl, zdravá strava,
- Hry a činnosti zaměřené na poznávání těla, jeho částí a funkcí

- Výtvarné činnosti zaměřené na zimní období
- Smyslové a psychomotorické hry, společenské hry
- Práce s knihou, obrázkové čtení, vyprávění příběhů a pohádek
- Hry zaměřené na rozvoj spolupráce, kooperace
- Hry zaměřené na orientaci v prostoru a v rovině, předmatematická gramotnost
- Zpěv, hudební hry s využitím netradičních materiálů, hudebně pohybové činnosti,
- Montessori aktivity – praktický život, pokusy, smyslová výchova

Březen - Kouzelné jaro

- Jak přichází jaro – počasí, příroda a život v ní
- Jaro plné vůně, barev, zpěvu
- Loučení se zimou – vynášení Morany
- Zvířátka a jejich mláďata

Seznámení se změnami v přírodě, loučení se zimou - vynášení Morany, vítání jara – poznávání prvních jarních květin, probouzení přírody – zpěv ptáků. Poznávání domácích a hospodářských zvířat a jejich mláďat.

Klíčové kompetence:

1. kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů,
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům,

2. kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem,
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti,

3. kompetence komunikativní

- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní,
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.),

4. kompetence sociální a personální

- dokáže se ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy,
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování,

5. kompetence činnosti a občanské

- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých,

- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činorodost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky,

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů

Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební pohybové, dramatické)

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření základů pro práci s informacemi

Sebepojetí, city, vůle

- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- vyjádřit rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání

Dítě a ten druhý

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)

Dítě a společnost

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění
- rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat

Dítě a svět

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu

Očekávané výstupy:

- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat chutě)
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí, chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)
- zaměřovat se nato, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“

- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení

Vzdělávací nabídka činností:

- Grafomotorické činnosti, výtvarné a pracovní činnosti
- Pohybové činnosti, vycházky, relaxační činnosti, dechová cvičení
- Činnosti zaměřené na předcházení úrazů
- Výtvarné činnosti zaměřené na probouzející se jarní období
- Objevování, zkoumání a experimenty v exteriéru i interiéru
- Hudebně pohybové hry a činnosti, tanečky, s využitím netradičních materiálů
- Hry a činnosti zaměřené na předčtenářskou gramotnost, vyprávění příběhů a pohádek
- Činnosti zaměřené na rozvoj paměti, pozornosti, postřehu
- Hry zaměřené na orientaci v prostoru a v rovině
- Zpěv a hudebně pohybové činnosti,
- Seznamování s lidovými tradicemi – vynášení Morany
- Návštěva různých míst v obci, pozorování domácích a hospodářských zvířat
- Montessori aktivity – pokusy, experimenty, smyslová výchova

Duben - Velikonoce

- Velikonoční školka – výzdoba, malování vajíček
- Veselé koledování

Seznámení s lidovými tradicemi, svátky jara, Velikonoce – zdobení vajíček, výzdoba školy, koledování, barevný týden.

Klíčové kompetence:

1. kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů,
- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení,

2. kompetence k řešení problémů

- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit,
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu,

3. kompetence komunikativní

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog, dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.),

4. kompetence sociální a personální

- dokáže se ve skupině prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla

společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy,

5. kompetence činnosti a občanské

- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých,
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit,

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě

Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební pohybové, dramatické)

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)

Sebepojetí, city, vůle

- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity,
- vyjádřit rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání

Dítě a ten druhý

- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- rozvoj kooperativních dovedností

Dítě a společnost

- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění
- rozvoj společenského i estetického vkusu

Dítě a svět

- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

Očekávané výstupy:

- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)

Vzdělávací nabídka činností:

- Aktivity a činnosti v souvislosti s velikonočními svátky - tradice, zvyky, koledy
- Výtvarné, hudební a pracovní činnosti,
- Hry na rozvoj artikulačních a komunikačních dovedností
- Hry na rozvoj orientace v prostoru
- Kooperativní činnosti
- Činnosti zaměřené na rozvoj paměti, pozornosti, postřehu
- Práce s knihou, obrázkové čtení
- Pozorování probouzející se přírody, experimentování, pokusy
- Grafomotorické činnosti
- Montessori aktivity – smyslová výchova, praktická výchova – jemná motorika

Duben - Cestujeme

- Doprava kolem nás
- Naše překrásná Země
- Kde všude žijí lidé – kultura, zvyky, oblékání

Seznámení dětí s naší zemí, planetami, vesmírem. Poznávání jiných kultur a kontinentů. Poznávání naší republiky a našeho blízkého okolí. Seznámení s ochranou životního prostředí, tříděním odpadů.

Klíčové kompetence:**1. kompetence k učení**

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije,
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- učí se s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění,

2. kompetence k řešení problémů

- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti,
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit,
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit,

3. kompetence komunikativní

- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní,

4. kompetence sociální a personální

- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim,
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí,

5. kompetence činnostní a občanské

- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky,
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- uvědomění si vlastního těla
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)

Poznávací schopnosti a funkce, představitost a fantazie, myšlenkové operace

- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- vytváření základů pro práci s informacemi

Sebepojetí, city, vůle

- získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti, získání relativní citové samostatnosti
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Dítě a ten druhý

- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností

Dítě a společnost

- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností

Dítě a svět

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- poznávání jiných kultur
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

Očekávané výstupy:

- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si nového, změněného, chybějícího
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)

- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi)

Vzdělávací nabídka činností:

- Výtvarné, hudební a pracovní činnosti, koledy
- Hry na rozvoj artikulačních a komunikačních dovedností
- Hry na rozvoj orientace v prostoru
- Činnosti zaměřené na rozvoj paměti, pozornosti, postřehu
- Práce s knihou, obrázkové čtení, předčtenářská gramotnost
- Pozorování probouzející se přírody, experimentování, pokusy
- Hry a činnosti zaměřené na rozvoj bezpečnosti, dopravní výchovu
- Grafomotorické činnosti
- Hry zaměřené na rozvoj spolupráce, kooperace
- Činnosti zaměřené na rozvoj paměti, pozornosti, postřehy
- Hry a činnosti zaměřené na předmatematickou gramotnost
- Montessori aktivity – pokusy, experimenty, smyslová výchova

Květen - Moje maminka

- Moje rodina
- Moje maminka
- Kvetoucí stromy a keře
- Kde bydlí moje rodina – město, vesnice

Seznámení dětí s úlohou matky v rodině, péče o děti a jejich výchova, práce maminky v domácnosti. Program dětí na vítání občánků. Poznávání rozdílů vesnice – město a seznámení s významnými budovami.

Klíčové kompetence:

1. kompetence k učení

- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení,
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům,
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

2. kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem,
- užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích,

3. kompetence komunikativní

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog, dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.),
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.),

4. kompetence sociální a personální

- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost,
- je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným, a jedinečným,

5. kompetence činnosti a občanské

- učí se svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat,
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky,
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat,

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- rozvoj a užívání všech smyslů
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební pohybové, dramatické)

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- vytváření základů pro práci s informacemi

Sebepojetí, city, vůle

- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity,
- rozvoj schopnosti sebeovládání

Dítě a ten druhý

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- rozvoj kooperativních dovedností

Dítě a společnost

- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a

umění

- rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat

Dítě a svět

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu

Očekávané výstupy:

- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky)
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky
- prožívat a dětským způsobem projevat, co cítí, snažit se ovládat své afektivní chování (tlumit vztek, zlost, agresivitu)
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním, materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)

Vzdělávací nabídka činností:

- Oslava svátku matek
- Smyslové a psychomotorické hry
- Pohybové hry a činnosti
- Hry podporující tvořivost, představivost a fantazii
- Poznávání okolí, vycházky do blízkých míst, pozorování přírody
- Grafomotorické činnosti, výtvarné a pracovní činnosti
- Práce s knihou a obrazovým materiálem, předčtenářská výchova
- Hry a činnosti zaměřené na předčtenářskou gramotnost, vyprávění příběhů a pohádek
- Hry zaměřené na rozvoj spolupráce, kooperace
- Činnosti zaměřené na rozvoj paměti, pozornosti, postřehu
- Hry zaměřené na orientaci v prostoru a v rovině, předmatematická gramotnost
- Zpěv a hudebně pohybové činnosti, recitace
- Hry s přírodninami

Červen - Slunečné léto

- Příroda plná slunce
- Letní radovánky
- Zvířata v ZOO
- Život v trávě
- Těšíme se na výlet

Seznámení dětí se životem zvířat v přírodě i v ZOO, poznáváme, čím se živí a jak žijí zvířata v ZOO i ve svém přirozeném prostředí. Pozorujeme hmyz. Užíváme si oslavy Dne dětí a ukončení školního roku rozloučením se školáky.

Klíčové kompetence:**1. kompetence k učení**

- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení,
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo,

2. kompetence k řešení problémů

- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost,
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu,

3. kompetence komunikativní

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog, dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.),
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku,

4. kompetence sociální a personální

- dokáže se ve skupině prosadit, ale i podřídít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy,

5. kompetence činnostní a občanské

- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem,
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské).

Dílčí vzdělávací cíle:**Dítě a jeho tělo**

- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Dítě a jeho psychika**Jazyk a řeč**

- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební pohybové, dramatické)

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu

o učení

- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)

Sebepojetí, city, vůle

- získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti) získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat

Dítě a ten druhý

- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Dítě a společnost

- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností

Dítě a svět

- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- poznávání jiných kultur

Očekávané výstupy:

- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

Vzdělávací nabídka činností:

- Oslava svátku dětí
- Pohybové činnosti zaměřené na rozvoj fyzické zdatnosti (zejména venku, v přírodě), delší pěší chůze
- Relaxační dechová cvičení
- Vycházky a výlety za zvířátky, pozorování zvířat v jejich přirozeném prostředí
- Hry s přírodninami, pozorování hmyzu, vývoj hmyzu, práce s lupou
- Psychomotorické hry
- Výlety s poznáváním krás ČR
- Lokomoční pohybové činnosti, zdravotní cvičení
- Zpěv, hry s využitím netradičních materiálů

- Výtvarné činnosti zaměřené na období léta
- Montessori aktivity – pokusy, experimenty, smyslová výchova, mokré aktivity

Týdenní tematické plány, vycházející z měsíčních bloků a jsou zařazovány dle potřeb učitelů, dětí i vzniklých situací, mohou se různě kombinovat, upravovat a měnit. Tematické bloky jsou konkretizovány na třídní úrovni, jsou propracovanější, pravidelně se aktualizují.

Doprovodné programy:

- logopedická péče,
- vyšetření očí přístrojem Plusoptix – jednou za 2 roky,
- plavecký výcvik pro děti 5 – 6 leté,
- oslava svátků, narozenin dětí,
- návštěva divadelních představení v ZŠ, v Kulturním centru v Týništi nad Orlicí, v divadle Drak v Hradci Králové
- spolupráce se ZŠ – společné akce, divadla, zpívání, návštěva předškoláků v 1. třídě
- spolupráce se ZUŠ – výchovné koncerty,
- spolupráce se zákonnými zástupci – rozhovory, nástěnky, fotogalerie, webové stránky, besídky, výstavy, společné akce
- TV cvičení v učebně TV 1x týdně,
- počítače v obou odděleních MŠ – výukové programy, srovnávací testy,
- účast dětí MŠ s programem na vítání občánků na obecním úřadě,
- maškarní karneval,
- účast na výtvarných soutěžích,
- návštěva hasičské zbrojnice, ukázka práce dobrovolných hasičů
- návštěva obecní knihovny s výukovými programy,
- návštěva drobných chovatelů,
- spolupráce s Lesy ČR – ekologická výchova, lesní pedagogika,
- fotografování – vánoční, zimní motiv, ke Dni matek a na tablo školáků, společné fotografie tříd na konci školního roku, fotografie z jednotlivých akcí,
- testy pro školáky – školní zralost – přístupová licence na PC,
- test Rizika poruch čtení a psaní pro rané školáky,
- školní výlet –zámek Potštejn s programem pro děti, zámek Častolovice a mini ZOO, hrad Kunětická hora a Perníková chaloupka.

Harmonogram akcí

Harmonogram akcí je vypracován každoročně na daný školní rok (plán činnosti). Obsahuje zpravidla následující aktivity:

Září	Slavnostní zahájení školního roku Účast dětí na školním kole přespolního běhu ZŠ Schůzka zákonných zástupců Návštěva klinické logopedky – depistáž vad výslovnosti Hudební představení – seznámení s hudebními nástroji
Říjen	Divadelní představení

	<p>Mezinárodní den zvířat – spolupráce se ŠD Sběr lesních plodů – podzimní výstava Pouštění draka „Drakiáda“ Sběr odpadového papíru ve spolupráci se zákonnými zástupci Účast na vítání občánků na OÚ Ukázka výcviku psů</p>
Listopad	<p>Prodejní výstava knih Fotografování – téma „Vánoce“ Divadelní představení Příprava adventu Screeningové vyšetření zraku dětí – přístroj Plusoptix</p>
Prosinec	<p>Návštěva Čerta a Mikuláše Divadelní představení Příprava dáreků pro rodiče a přátele školy Ježíšek v MŠ – nadělování dáreků, posezení u vánočního stolu Vánoční besídka pro rodiče Společné vánoční zpívání s dětmi ZŠ</p>
Leden	<p>Sběr pomerančové a citronové kůry Soutěž o nejkrásnějšího sněhuláka „Lopatování“ na svahu Návštěva dětí v 1. třídě ZŠ Hudební pohádka</p>
Únor	<p>Divadelní představení Plavecký výcvik předškoláků – 10 lekcí Účast ve výtvarné soutěži „Školka plná dětí“ Zpívanky se „Zdravou 5“ Maškarní karneval a soutěžní dopoledne v MŠ Masopustní průvod – spolupráce se ZŠ</p>
Březen	<p>Návštěva místní knihovny Návštěva dětí v 1. třídě ZŠ, prohlídka školy Loučení se zimou – vynášení Morany Nabídka jarní kolekce knih Malování kraslic, vyrábění velikonočních dáreků Bubnování – netradiční bubenická dílna</p>
Duben	<p>Velikonoce v MŠ – výzdoba, výstava Účast na vítání občánků na OÚ Fotografování dětí ke Dni matek Divadelní představení Výroba dáreků ke Dni matek Příprava na zápis do 1. třídy ZŠ</p>
Květen	<p>Divadelní představení Den pro maminku</p>

Zápis nových dětí do MŠ
 Atletický trojboj s předškoláky
 Beseda se strážníky Městské policie Týniště nad Orlicí
 Fotografování jednotlivých tříd a dětí na tablo

Červen Den dětí, spolupráce se ZŠ
 Den s Lesy ČR – lesní pedagogika
 Školní výlet
 Loučení se s předškoláky – šerpování
 Návštěva zástupkyň SPOZ při OÚ
 Vyhodnocení sběru citronové a pomerančové kůry
 Vyhodnocení soutěže pořádané Městskou policií
 Tablo předškoláků

Harmonogram akcí nebo termíny se mohou měnit, jsou přizpůsobovány chodu a režimu školy, mohou být zařazeny jiné akce a činnosti.

Z každé akce je pořizována fotodokumentace, fotografie jsou uloženy v portfoliu MŠ v PC a jednotlivé složky s fotografiemi z akcí jsou umístěny na webových stránkách školy. Vše s platným souhlasem zákonných zástupců. Portfolio je také vytvářeno z výtvarných prací a rozličných aktivit dětí – matematická a čtenářská gramotnost, praktické činnosti, Montessori aktivity.

8 Evaluační systém v mateřské škole

Evaluační kritéria

- 1) **Školní vzdělávací program** – zda respektuje a naplňuje cíle a požadavky RVP PV
- 2) **Třídní vzdělávací program** - zda respektuje a naplňuje cíle a požadavky ŠVP – zda jsou naplňovány rámcové cíle a záměry RVP PV a dosahovány očekávané kompetence
- 3) **Dílčí projekty a programy** – zda jsou v souladu s cíli RVP PV a ŠVP, TVP
- 4) **Výchovně vzdělávací proces a činnosti**, které probíhají v MŠ
 - zda naplňují cíle (v souladu s RVP PV)
 - zda jsou respektovány specifické vývojové potřeby, možnosti a zájmy – pohyb, motivace, hra aj.
 - zda jsou používány **vhodné metody** – prožitkové učení, základ je praktická zkušenost, přímé zážitky, projektové učení, experimentování, využívání samostatnosti
 - zda jsou voleny vhodné **formy a způsoby organizace** – prolínání spontánních a řízených aktivit, vzdělávací aktivity a didakticky zaměřené činnosti obsahující prvky hry a tvořivosti, podněcující radost, zájem o získávání zkušeností a dovednost
 - **obsah předškolního vzdělávání** – zda jsou naplňovány cíle jednotlivých pěti oblastí (biologické, psychologické, interpersonální, sociálně-kulturní, environmentální)
- 5) **Nadstandardní aktivity školy** – zda jsou pro děti přínosem v souladu se záměry RVP PV

- 6) **Spolupráce se zákonnými zástupci a jinými organizacemi** – zda se uplatňuje, v jakém rozsahu, zda je uplatňována spoluúčast zákonných zástupců
- 7) **Podmínky školy** – zda vyhovují a jsou v souladu s požadavky na předškolní zařízení a RVP PV, zda vyhovují potřebám dětí a školy (věcné, psychosociální, personální, životospráva, organizace, řízení MŠ, spoluúčast zákonných zástupců)
- 8) **Výsledky**, kterých škola dosahuje – jak práci školy hodnotí vnější okolí – zákonní zástupci, OÚ, ZŠ, vnitřní hodnocení dosažených pedagogických výsledků zaměstnanci MŠ, hodnocení celkové práce v MŠ a jednotlivých zaměstnanců

Evaluační techniky

Rozhovor, diskuse, pozorování, opakované pozorování, hospitace, rozbor dokumentace školy, analýza programů, projektů, dotazníky, aj.

Kdy evaluovat:

- průběžně – téměř neustále, hodnotíme i neuvědoměle vše, co vnímáme a pozorujeme
- důležité informace dále analyzujeme a využíváme pro další postupy

Analýzu a vyhodnocování výsledků provádíme neustále, po skončení činnosti dne, tématické části, podtématu, školního roku a dle potřeby.

Autoevaluace

- sebehodnocení vlastní práce učitelky
- každý den ústní hodnocení denních činností společně s kolegyní na třídě, jaké jsme použily metody, prostředky, jaká byla komunikace, organizace, odezva u dětí, výsledky práce,
- plánování dalších postupů
- zpětná vazba, kterou poskytuje vnitřní a vnější prostředí MŠ, především děti
- plnění povinností, přínos pro školu
- vlastní chování, komunikace - vlastní příklad dětem, vstřícnost, reakce na individuální potřeby dětí aj.
- schopnost spolupráce se zákonnými zástupci
- uplatnění dalšího vzdělávání v praxi
- hodnocení podmínek výchovně vzdělávací práce

Časový plán a odpovědnost pedagogů

Evaluace probíhá na úrovni:

1) školy

- písemná zpráva předkládaná na pedagogických radách – *čtvrtletně, vedoucí učitelka*
- formou vlastního hodnocení MŠ – *1x za 3 roky – vedoucí učitelka*

2) tříd (včetně sebereflexe učitelek)

- zápisky do sešitu – *dle potřeby, všechny učitelky*
- zápis vždy po skončení podtématu do hodnotícího listu – co děti zaujalo, co se učily, co se povedlo, co ne – *1x týdně, všechny učitelky*

3) výsledků (pokroku dětí) – záznamy o dětech, portfolia – všechny učitelky

4) kontrola provozních zaměstnanců

- provozní zaměstnanci jsou nedílnou součástí celého týmu mateřské školy, vědomě i nevědomě vstupují do procesu vzdělávání během celého dne – stolování, hygiena,

převlékání, doprovod na akcích apod., důležitá je oblast komunikace s dětmi, učitelkami i zákonnými zástupci – *vedoucí učitelka*

- respektování individuálních a vývojových zvláštností u dětí - *všechny učitelky*
- dobré výsledky ve své práci, čistota prostředí – *všechny učitelky*

Evaluační témata	1x měsíčně	<i>učitelky</i>
Evaluační podtémata	1x týdně	<i>učitelky</i>
Evaluační ŠVP	1x ročně	<i>vedoucí učitelka, učitelky</i>
Osobní listy dětí	průběžně	<i>učitelky</i>
Dokumentace školy	1x měsíčně	<i>vedoucí učitelka</i>
Evaluační práce všech zaměstnanců	1x ročně	<i>individuálně</i>
Evaluační školy	1x za tři roky	<i>vedoucí učitelka, učitelky MŠ</i>

Vnější evaluace

Za jeden z důležitých evaluačních procesů pro mateřskou školu považujeme hodnocení zákonných zástupců a jejich rodinných příslušníků.

Práva zákonných zástupců

- svobodný přístup k informacím
- variabilní využívání režimu dne (po dohodě)
- vstupování do tříd a účast na různých akcích pořádaných školou

Zpětná vazba od zákonných zástupců:

- denní rozhovory při předávání dětí
- rozhovory při příležitostných a organizovaných akcích
- dotazník pro zákonné zástupce

Další podněty vnější evaluace

- chování a vzdělávání dětí v základní škole – informace na pedagogické radě od ředitelky ZŠ a učitelek ZŠ
- ohlasy zákonných zástupců a veřejnosti po veřejných vystoupeních dětí
- zájem zákonných zástupců o umístění dětí do mateřské školy
- zjištění a hodnocení ČŠI a jiných kontrolních orgánů

Změna č.1 k ŠVP Objevujeme svět

Na základě Opatření ministra školství, mládeže a tělovýchovy se mění Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy v souladu s ustanovením § 4 odst. 4 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), a ustanovením zákona č. 178/2016 Sb.

mění

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání vydaný Opatřením ministryně školství, mládeže a tělovýchovy č. j. 32405/2004-22 ze dne 3. ledna 2005, ve znění Opatření ministryně školství, mládeže a tělovýchovy č. j. 22405/2016-1 ze dne 11. 8. 2016, Opatření ministryně školství, mládeže a tělovýchovy č. j. 36631/20016-1 ze dne 18. ledna 2017.

Mění se znění textu Školního vzdělávacího programu Objevujeme svět:

V kapitole 3. str.13 *Personální a pedagogické zajištění* se text:

- je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů každý den v každé třídě minimálně v rozsahu dvou a půl hodin,

nahrazuje textem:

- je podle možností a podmínek školy zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů ve třídě, optimálně alespoň v rozsahu dvou a půl hodiny,

Toto opatření je účinné v od 1. 1. 2018.

Číslo změny: 1

Datum změny: 4. 4.2018

Změnu provedla: vedoucí učitelka MŠ Iva Pecháčková

Změnu schválila: ředitelka ZŠ a MŠ Mgr. Světluše Kratěnová

Změna č. 2 k ŠVP Objevujeme svět

Na základě změny ředitelky Základní a mateřské školy Albrechtice nad Orlicí a po změně Emailu ZŠ a MŠ Albrechtice nad Orlicí

se mění:

v - *Identifikační údaje o MŠ* – strana 4.

Ředitelka ZŠ a MŠ: Mgr. Světluše Kratěnová

Email: zs.ace@o2active.cz, msace@seznam.cz

a nahrazuje textem:

Ředitelka ZŠ a MŠ: Mgr. Simona Baláčková

E mail: ZŠ reditelka@zsmsalbrechtice.cz, MŠ ms@zsmsalbrechtice.cz

Toto opatření je účinné od 1. 1.2019

Číslo změny: 2

Datum změny: 3. 1.2019

Změnu provedla: vedoucí učitelka MŠ Iva Pecháčková

Změnu schválila: ředitelka ZŠ a MŠ Mgr. Simona Baláčková

Aktualizovala: Iva Pecháčková, vedoucí učitelka MŠ

Dne 11. 3.2019